

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญที่สุดในประเทศไทยและทั่วโลกคือปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาด้านสังคม เช่น ปัญหาการเมือง การปกครอง และปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ ประเทศเราจัดว่าเป็นประเทศกึ่งพัฒนาประเทศหนึ่ง ซึ่งประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านซึ่งเรากำลังแก้ไขอยู่ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา

ยุคนี้การศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างมาก มากกว่ายุคใด ๆ ในอดีต และเชื่อว่าการศึกษาคือหัวใจสำคัญยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต เพราะการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยจะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรม ประเพณี ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน ในหมู่คณะเกิดความสมัครสมานสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เกิดความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นอยู่แบบประชาธิปไตย¹ จากข้อเท็จจริงจะพบว่า ระบบการศึกษาในอดีต ไม่สามารถจะสนองความต้องการของสังคมได้อย่างทั่วถึง ภาวการณ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาแล้ว ควรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงระบบการศึกษาอยู่เสมอ โดยมุ่งให้ประชากรได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด ตรงกับความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล ประเทศจะพัฒนาได้ก็ต้องอาศัยประชากรเป็นสำคัญ ปัญหาจึงอยู่ที่การปรับปรุงคุณภาพของประชากรให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นการพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะต้องพิจารณาถึงและการพัฒนา

¹ ชาญ แสวงศักดิ์, ดร., "การศึกษากับประชาธิปไตย" ประมวลบทความเกี่ยวกับ
การมัธยมศึกษา หน้า 52.

คนใหม่คุณภาพก็ต้องอาศัยการศึกษา ซึ่งจะต้องใช้เวลาและการลงทุนมากมาย²

ในระบะที่มีการเร่งรัดพัฒนาประเทศนี้ การส่งเสริมปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นทุก ๆ สาขาวิชาชีพย่อมเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในด้านการศึกษาพยาบาลก็เช่นเดียวกัน ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตลอดมา ประเทศยิ่งเจริญก็ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพราะวิชาชีพพยาบาลเป็นบริการที่จำเป็นแก่สังคม มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของชีวิตประชาชน บริการการพยาบาลจะมีประสิทธิภาพสูงได้ จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ถึงความจำเป็นไป ความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งความต้องการของสังคมในแง่สุขภาพอนามัย เพื่อปรับปรุงบริการนี้ให้ตรงกับเป้าหมายของสังคม เพราะสังคมซึ่งประกอบไปด้วยประชาชนเป็นกำลังอันสำคัญยิ่งของประเทศ เพราะเป็นผู้เพิ่มผลผลิต และทำรายได้ของประเทศให้เพิ่มพูนขึ้น ถ้าสุขภาพอนามัยของประชาชนเสื่อม เทากับเป็นการสูญเสียกำลังทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของพยาบาลให้สูงขึ้นเพื่อที่จะให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของประเทศ และทัดเทียมกับมาตรฐานสากล

โรงเรียนพยาบาลเป็นสถาบันวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ตั้งขึ้น เพื่อเตรียมบุคคลผู้สามารถให้บริการการพยาบาลเฉพาะแก่สังคม เตรียมผลิตคนที่มีความรู้ ความสามารถให้ปฏิบัติงานด้านการบริการการพยาบาลให้แก่สังคมและประเทศชาติ มาตรฐานการพยาบาลในปัจจุบันและอนาคตย่อมขึ้นอยู่กับสถาบันการศึกษาในการจะผลิตพยาบาลที่มีความสามารถในการปรับปรุงคัดแปลงวิชาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม โดยการนำเอาวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับปรุงการพยาบาลให้ก้าวหน้า เปลี่ยนแปลงแก้ไขทั้งในด้านการบริการและการศึกษา ในด้านการศึกษาวิชาพยาบาลนั้น จุดประสงค์ส่วนใหญ่

²วรวิทย์ วศินสรากร, การศึกษาของไทย (พระนคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2516)

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องของสุขภาพอนามัย และในการให้บริการนั้นจะต้องมีความสามารถให้การพยาบาลที่สมบูรณ์แบบ (Comprehensive Nursing Care) ควบ ซึ่งหมายถึงการให้การพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยพิจารณาถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลในแง่ของอายุ เพศ เชื้อชาติ การศึกษาฐานะ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเชื่อ และพาทีของบุคคลเหล่านั้น³ ดังนั้นจะเห็นว่าพยาบาลที่จะสามารถให้การพยาบาลที่สมบูรณ์แบบ ไคนั้น จะต้องประกอบด้วยความรู้เป็นพื้นฐาน มีประสบการณ์ ทักษะ และปฏิภาณปัญญาเป็น เครื่องส่งเสริมให้สามารถปรับปรุงผลงานได้ และจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรับผิดชอบอย่างจริงจัง ซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จะบังเกิดขึ้นไคนั้นขึ้นอยู่กับระบบการศึกษาเป็น สิ่งสำคัญ และผู้ที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงได้แก่ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ในการจัดการศึกษานั้น เป็นหน้าที่โดยตรงของนักบริหาร ที่จะต้องจัดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางด้านการเรียนการสอน เพราะการบริหารงานที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของ โรงเรียนก็คือ ต้องรับผิดชอบและพัฒนาโครงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอและ บรรยากาศของโรงเรียนจะเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอน⁴ ดังนั้นคุณภาพของระบบการศึกษาจะดีเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดหลักสูตร โปรแกรมการสอนให้สนองและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา มี ระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีอาคารเรียน ห้องสมุดที่จะส่งเสริมให้เกิดทักษะในการ เรียนรู้ มีครูที่มีประสิทธิภาพสูง จึงจะช่วยพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น และ ช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมของครูเรียนไปในทางที่พึงประสงค์ ปัจจุบันนักการศึกษาที่มีความเชื่อว่า

³สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย, การประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 4:2515 (พระนคร:โรงพิมพ์แสงทองการพิมพ์, 2516) หน้า 174

⁴ E.Miklos, "School Climate and Program Development" Selected Readings in Educational Administration. (Department of Educational Administration, The University of Alberta, Edmonton, Canada, 1970) p.331.

การศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน⁵ ซึ่งพฤติกรรมหรือความประพฤตินี้เป็นวิถีทางที่บุคคลคิด รู้สึกและปฏิบัติ ฉะนั้นในการที่จะให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ได้นั้นขึ้นอยู่กับ การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา จะต้องพยายามจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งควรจะครอบคลุมทั้ง 3 ระดับของจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา หลักการแบ่งระดับจุดมุ่งหมายของการศึกษา⁶ (Taxonomy of Objectives) ถือว่าการเรียนรู้ของคนแบ่งได้ 3 ระดับ คือ พุทธิปัญญา (Cognitive domain) ระดับความรู้สึกและค่านิยม (Affective domain) และระดับทักษะ (Psychomotor domain) ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้ง 3 ระดับนี้ จะทำให้นักศึกษามีโอกาสได้เี่ยวความพยายามและการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความคิดเห็นและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในอันที่จะนำไปสู่การกระทำที่สร้างสรรค์พัฒนาให้เกิดทักษะ สามารถประกอบวิชาชีพได้ บรรลุจุดมุ่งหมาย ดังนั้นในการจัดการศึกษานักบริหารจะต้องนึกถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนไปในทางที่พึงประสงค์ ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของระบบการศึกษาเป็นสำคัญ

จากการศึกษาของ เจอร์ ซิลด์⁷ พบว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่จะแสดงออกมา และสุพัตรา สุภาพ⁸ กล่าวว่า บุคคลใดก็ตามที่ได้มีโอกาสเข้าอยู่ในอาชีพหนึ่งเป็นเวลานานพอสมควร อาจจะทำให้เกิดความรู้สึกยึดถือระเบียบกฎเกณฑ์นั้น ๆ ว่าเป็นเสมือนของตัวเอง (Identification) และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับของคนในอาชีพนั้น ดังนั้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า นักศึกษาพยาบาลน่าจะมี ความคิดเห็นต่อวิชาชีพ หรือต่อสถาบันเป็นไปในทางที่ดีขึ้น เมื่อได้ผ่านการเรียนการสอน

⁵Harold W. Bernard, Psychology of Learning and Teaching (New York: McGraw-Hill Company, 1965), p.32.

⁶Benjamin S. Bloom (ed.), Taxonomy of Education objectives Handbook I :Cognitive Domain (New York :David McKay Comp.,Inc.,1972), p.7.

⁷Arthur T. Jersild, Child Psychology, (New York: Prentice-Hall, Inc., 1947), p.575.

⁸สุพัตรา สุภาพ, สังคมวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 2, พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 71.

และประสบการณ์ในการเรียนรู้มากขึ้นตามระดับชั้นที่สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงพอจะกล่าวได้ว่า เราอาจจะใช้ความคิดเห็น เป็น เครื่องทำนายพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้นได้

ด้วยเหตุที่ความคิดเห็นมีความสำคัญดังกล่าวแล้ว การศึกษาความคิดเห็นของ นักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย จึงมีความ สำคัญ เพราะจะช่วยให้ทราบว่า การที่นักศึกษาได้รับการศึกษาวิชาการต่าง ๆ อยู่ใน วิทยาลัยพยาบาลเป็นเวลา 4 ปีนั้น ช่วยให้เกิดและพัฒนาและเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ตลอดจน ทิศนคติไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่ อันจะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงงานด้านบริหารให้มี คุณภาพที่ดี เพื่อช่วยยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลให้ประเทศได้กำลังคนที่มีความ สามารถมาช่วยในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย เกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัย ทางวิชาการ และกิจการนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่มีต่องานทางวิชาการ และกิจการนักศึกษว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. เพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหาร เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง งานทางวิชาการ และกิจการนักศึกษา รวมทั้งจัดการส่งเสริมความรุ้ความเข้าใจในงานด้านนี้ แก่นักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยประมวลจากข้อค้นพบในการวิจัยนี้

ปัญหา

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ต่อการบริหารงาน ของวิทยาลัยพยาบาล จะแตกต่างกันหรือไม่

2. นักศึกษาพยาบาลในระดับชั้นที่สูงและต่ำ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาลอย่างไร

3. นักศึกษาพยาบาลในชั้นต่าง ๆ มีความคิดเห็นในการบริหารงานทางวิชาการและกิจการนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ต่อการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาลมีความแตกต่างกัน

2. นักศึกษาพยาบาลในระดับชั้นที่สูง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาล เป็นไปในทางนิมาน (positive) มากกว่านักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นที่รอง ๆ ลงมา

3. นักศึกษาพยาบาล ในแต่ละชั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันในการบริหารงานทางวิชาการและกิจการนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้คือ

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2517 จำนวน 240 คน

2. ในการวิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาลในทางวิชาการและกิจการนักศึกษาเท่านั้น

3. ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
- 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ระดับชั้น
- 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็น
ต่อการบริหารงาน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากผลของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารจะได้ทราบว่านักศึกษาพยาบาลมีความพอใจในการให้บริการด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงไร
2. เพื่อที่จะได้ทราบต่อไปว่า นักศึกษาซึ่งเข้ามาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลหลายปี มีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นต่อการบริหารงานของวิทยาลัยพยาบาลอย่างไร
3. ผลการวิจัยที่ได้จะทำให้ผู้บริหารได้ทราบว่า การบริหารงานในวิทยาลัยพยาบาล ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร และจะได้นำเอาข้อเท็จจริงที่ได้นำไปปรับปรุงการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น

ขอตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่า

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสามารถวัดความคิดเห็นต่อการบริหารงานทางวิชาการ และกิจการนักศึกษาได้
2. ขอความแต่ละขอของแบบสอบถามความคิดเห็นในแต่ละด้านมีความสำคัญเท่า ๆ กัน
3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะตอบสนองต่อข้อคำถามของแบบสอบถามตรงตามความคิดเห็นที่เขามีอยู่จริง

ความจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความปรารถนาที่จะทำการวิจัยให้ได้ผลดีที่สุด แต่ข้อบกพร่องอาจจะเกิดขึ้นได้ จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลโดยการให้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว
2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นอาจไม่รัดกุม ไม่กว้างขวาง หรือสื่อความหมายไม่ชัดเจนพอ
3. การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างประชากรมาเพียงชั้นละ 60 คนเท่านั้น ฉะนั้นข้อมูลที่นำมาศึกษาอาจไม่สมบูรณ์พอที่จะเป็นตัวแทนของนักศึกษาทั้งหมดได้
4. นักศึกษาบางกนอาจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิทยาลัยพยาบาลอยู่แล้ว การตอบอาจจะนึกถึงสิ่งที่ไม่พอใจ ซึ่งทำให้ผลการตอบนี้ไม่ตรงกับความเป็นจริง ย่อมทำให้การประเมินผลการวิจัยผิดพลาดไปจากความจริงได้
5. เนื่องจากระยะเวลาที่ทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นระยะที่นักศึกษาทุกคนกำลังตื่นตัวในเรื่องประชาธิปไตย และเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งอาจมีส่วนทำให้ผลการวิจัยผิดพลาดไปจากความเป็นจริงได้

คำจำกัดความ

คำจำกัดความที่ไว้สำหรับการวิจัยครั้งนี้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ของวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2517

ระดับชั้น หมายถึง การแบ่งกลุ่มนักศึกษาตามรายวิชาและจำนวนเวลาที่เรียน โดยหลักเกณฑ์ของวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย

วิทยาลัยพยาบาล หมายถึง วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย ซึ่งเป็นสถานที่ให้
สอนนักศึกษาพยาบาลในระดับอนุปริญญาพยาบาลและอนามัย และประกาศนียบัตรวิชาณคุงครรภ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีต่อคำถามในแบบสอบถาม
ความคิดเห็น โดยไม่มีผู้วินิจฉัยว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี

ศูนย์วิทยพัทพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย